

Seletuskiri käskkirja „Siseministeeriumi valitsemisala 2024. aasta riigieelarve kasutamata vahendite ülekandmine“ juurde

Vastavalt riigieelarve seaduse §-ga 59¹ ja Vabariigi Valitsuse 19. detsembri 2019. a määruse nr 112 „Riigi eelarvestrateegia, riigieelarve eelnõu ja tõhustamiskava koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise tingimused ja kord ning riigieelarve seadusest tulenevate aruannete esitamise kord“ §-le 11 kantakse 2024. eelarveaastast 2025. eelarveaastasse üle rahalised vahendid summas 50 487 317 eurot, sh 30 076 153 eurot kulude ja 20 411 165 eurot investeeringute jääke. Käskkirja alusel kantakse üle kasutamata piirmääraga vahendite jäägid.

Lisaks eelnimetatud ülekantavatele rahalistele vahenditele jäi Siseministeeriumi valitsemisala asutustel kasutamata 5 412 472 euro ulatuses vahendeid, mis tagastatakse riigieelarvesse ning Vabariigi Valitsuse reservidesse. Eraldatud vahendite jäägid tagastatakse riigieelarvesse seetõttu, et tegevused, milleks raha eraldati, on lõppenud ja/või vastavalt riigieelarve seaduse § 59¹ lg 1-le ei ole vahendeid võimalik teistkordselt üle kanda. Lisaks ühekordsele ülekandmise piirangule ei saa üle kanda Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile planeeritud vahendeid, kuivõrd tulevasse eelarveaastasse on juba planeeritud Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile makstavad vahendid vajalikus mahus.

Tagastamisele kuuluvad järgmised eelarvejäägid:

Eelarve objektikood	Eelarve objekti nimetus	Tagastamisele kuuluv jääk
SE000099	Täiendav eraldis	58 347
IN104521	Kardla lõhkamiskoht	67 724
SE000028	Vahendid Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile	5 275 014
SR100135	Küberturbe tagamine	19
SR100138	ABIS kulude katmiseks	69
VR100123	JEF tippkohtumine	11 301
KOKKU		5 412 472

Tulemusvaldkondade lõikes kantakse kulude eelarvete jäägid üle sellesse tulemusvaldkonna eelarvesse, kus 2024. aastal jääk tekkis:

- Siseturvalisuse tulemusvaldkonna programmi tegevuste lõikes kantakse jäägid üle 2025. aastast kehtima hakanud uue programmipuu struktuuri järgi, mistõttu planeeritakse jäägid ülekandmisel programmi tegevuste kaupa ümber.
- Sidusa Eesti tulemusvaldkonna programmi tegevuste jäägid kantakse valdavalt üle nende programmi tegevuste eelarvetesse, kus jääk tekkis. Väiksemal määral planeeritakse ülekandmisel programmi tegevustel tekkinud jääk 2025. aastal ümber ning seejuures ei ületata 2024. aasta riigieelarve seaduse § 5 alusel ministriile antud õigusi.

Siseministeeriumi valitsemisala 2024. aasta ülekantav eelarvejääk on kaetud kohustustega 2025. aastal või on planeeritud kriitiliste vajaduste katteks. Jääk sisaldab ka teadlikku kulude kokkuhoidu, et tulla toime jätkuvate hinnakasvude ning riigiasutuste eelarvekärbete tingimustes. Siseministeeriumi valitsemisalal ei ole ülekantavat eelarvejääki, millel puudub 2025. aastaks reaalne vajadus.

Detailsemalt kulude eelarve ülekandmisest

2024. aasta piirmääraga kulude eelarve oli 512,9 mln eurot, täitmine 477,5 mln eurot (93,1%). Riigieelarvesse tagastatakse 5,3 mln eurot ning 2025. aasta eelarvesse kantakse 30,1 mln eurot. Arvestades üksnes ülekandmisele kuuluvaid eelarveid (468,7 mln), kantakse 2025. aasta eelarvesse 6,4% 2024. aasta piirmääraga vahendite eelarvest.

Ülekandmisele kuuluvad jäägid objektide kaupa:

Eelarve objektikood	Eelarve objekti nimetus	Ülekandmisele kuuluv jääk
Objektikoodita		27 268 867
SR10A050	Laiapindse riigikaitse arendamiseks	1 000 547
SR10A133	Ukraina sõjapõgenikega seotud tegevusteks	817 203
SR10A132	ABIS rakendamisega seotud kulud	794 605
SR10A100	Küberturvalisuse tagamiseks	133 350
SR100134	Elutähtsa teenuse toimepidevuse direktiiv	32 703
SR100113	Energiasäästumeetmetega seotud tegevused	27 249
SE000003	Rahvusvahelised liikmemaksud	1 629
KOKKU		30 076 153

- Objektikoodita kulude eelarve sisaldab nii tööjõukulude, majandamiskulude kui ka toetuste eelarvete jääke. Tööjõukulude eelarves tekkisid jäägid peamiselt haiguspäevade või vakantside arvelt. Jääk kantakse üle 2025. aasta eelarvesse, et katta nt Politsei- ja Piirivalveameti tööjõukulude eelarve puudujääki ning projektipõhiste ametikohtade tööjõukulusid, sest tulenevalt värbamise viibimisest on projekti elluviimine edasi lükkunud. Majandamiskuludes on jääk tekkinud tarnete ning hangete viibimise või edasilükkumise tõttu. Toetuste jäägid tekkivad enamasti sellest, et toetuse saajad ei ole toetuse andjale esitanud vajalikku aruandlust.
- Laiapindse riigikaitse arendamiseks eraldatud eelarve jääk koosneb korteriühistutele antud toetuse jäägist ning sireenide hooldusvõrgu väljaehitamiseks planeeritud eelarve jäägist. Korteriühistutele planeeritud meetme määruse ettevalmistamine oli aeganõudvam kui algselt eeldati, mistõttu jäid selleks eraldatud vahendid 2024. aastal kasutamata. Sireenide hooldusvõrk, vastavad koolitused ja juhendamise läbiviimine lükkus 2025. aastasse, kuna 2024. aastal tegeleti sireenide paigaldamisega.
- Ukraina sõjapõgenikega seotud tegevused lükkusid osaliselt 2025. aastasse.
- ABIS (automaatse biomeetrilise identifitseerimissüsteemi) rakendamisega seotud kulude katteks eraldatud vahendid olid planeeritud süsteemi ülalpidamiseks, sh väiksemateks arendustöödeks. 2024. aastal ei tekkinud kulusid planeeritud mahus. Jääk kantakse üle 2025. aasta eelarvesse ABISe ja sellega seotud isikut tõendavate dokumentide väljaandmise teenuse ühekordsete kulude ja arendustööde katmiseks.
- Küberturvalisuse tagamiseks eraldatud vahendid jäid kasutamata, kuna küberturbega seotud tööd lükkusid osaliselt 2025. aastasse.

- Elutähtsa teenuse toimepidevuse direktiivi rakendamiseks eraldatud eelarves jäi jääk, kuna Päästeamet ei jõudnud rakendamiseks kõiki vajalikke töötajaid värvata.
- Energiasäästumeetmetega seotud tegevused said 2024. aastal planeeritud mahus valmis. Vahendid kantakse üle, et Riigi Kinnisvara ASiga kokkuleppel jätkata energiasäästumeetmete rakendamist. Vajalikud kokkulepped sõlmitakse 2025. aasta I poolaastal.
- Rahvusvaheliste liikmemaksude kulud osutusid mõnevõrra väiksemaks. Jääki kasutatakse 2025. aastal liikmemaksude tasumiseks.

Detailsemalt investeringute eelarve ülekandmisest

2024. aasta piirmääraga investeringute eelarve oli 50,8 mln eurot, täitmine 30,3 mln eurot (59,6%). Riigieelarvesse tagastatakse 0,07 mln eurot ning 2025. aasta eelarvesse kantakse 20,4 mln eurot.

Eelarve objektikood	Eelarve objekti nimetus	Ülekandmisele kuuluv jääk
IN003000	Transpordivahendid	6 962 251
SR100095	Idapiiri väljaehitamine	6 740 021
IN005000	Muud investeringud	3 478 776
IN002000	IT investeringud	2 877 829
IN002006	Isikut tõendavate dok. väljastamine	208 804
IN101299	Sisekaitseakadeemia ühiselamute rekonstrueerimine	82 694
SR100113/SR100124	Energiasäästumeetmetega seotud tegevused	38 780
SR10A050	Laiapindse riigikaitse arendamiseks	13 750
IN104508	Kuressaare kordon	5 046
IN104522	Väike-Sõjamäe tn 22a – Lennusalga hoone	2 802
IN104525	Ädala 25 garaaž	212
IN104523	Lõhangu lõhkamiskoht	100
IN104524	Potsepa lõhkamiskoht	100
KOKKU		20 411 165

- Transpordivahendite jääk tekkis seetõttu, et sõidukite soetused olid planeeritud 2024. aasta lõppu, kuid erinevatel tellijast sõltumatutel põhjustel (nt üleujutused Poolas, täiendava ekspertiisi vajadus saabunud sõidukitel jms) mõned tarned viibisid. Valdavalt jõudsid sõidukid kohale 2025. aasta alguses. Jääk sisaldab ka kopteri hoolduskulude eelarve jääki. Kopter saadeti hooldusesse 2024. aastal, kuid kopteril avastati suuremad rikked, mistõttu võtab varuosade hankimine oodatust kauem aega ning tööde vastu võtmine lükkus seetõttu 2025. aastasse.
- Idapiiri väljaehitamise seotud hankemenetlus ei sujunud planeeritud ajas, mistõttu viibis lepingute sõlmimine. Jääki kasutatakse 2024.aastal edasilükkunud tööde teostamiseks 2025. aastal.
- Muude investeringute, IT investeringute ning isikut tõendavate dokumentide väljaandmisega seotud investeringute eelarve jääk tekkis seetõttu, et planeeritud töid ega soetusi ei jõutud vastu võtta 2024. aastal ning lükkusid seetõttu 2025. aasta algusesse.

- Energiasäästumeetmetega seotud tegevused said valdavas osas 2024. aastal planeeritud mahus valmis. Vahendid kantakse üle, et Riigi Kinnisvara ASiga kokkuleppel jätkata energiasäästumeetmete rakendamist. Vajalikud kokkulepped sõlmitakse 2025. aasta I poolaastal.
- Laiapindse riigikaitse arendamiseks seotud investeeringute jääki kasutatakse 2025. aastal väiketanklate investeeringutega seotud kulutuste katmiseks, kuna tööd on edasi lükkunud.
- Kinnisvaraobjektide jäägid (Sisekaitseakadeemia ühiselamute rekonstrueerimine, Kuressaare kordon, Väike-Sõjamäe tn 22a – Lennusalga hoone, Ädala 25 garaaž, Lõhangu lõhkamiskoht, Potsepa lõhkamiskoht) kantakse üle, et 2025. aastal jätkata töödega nendel objektidel.